

संस्थागत सुशासन प्रतिवेदन (Corporate Governance Report)

यस वित्तीय संस्थाले संस्थागत सुशासनलाई सदैव उच्च प्राथमिकतामा राख्दै आएको छ । यसका लागि वित्तीय संस्थाको सञ्चालक समितिबाट प्रचलित कानून तथा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी भएका निर्देशनको अधिनमा रही आवश्यक नीति नियम र कार्यविधिहरू बनाई लागु गरिएको छ ।

नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन, नेपाल धितोपत्र बोर्डको सूचीकृत संगठित संस्थाहरूको संस्थागत सुशासन निर्देशिका, २०७४ लगायत अन्य नियमनकारी निकायहरूबाट संस्थागत सुशासनका क्षेत्रमा दिएका निर्देशन अनुरूप यस संस्थाबाट संस्थागत सुशासन सुदृढ गर्न भए गरेका काम कारवाहीहरूको संक्षिप्त विवरण प्रकाशित गरिएको छ ।

सुशासनका सम्बन्धमा सञ्चालक समिति:

प्रचलित कानून तथा संस्थाको प्रबन्धपत्र र नियमावली अनुसार गठन भएको यस संस्थाको सञ्चालक समितिले बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ राष्ट्र बैंकको निर्देशन लगायत अन्य प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम आफ्नो काम, कर्तव्य, अधिकारको पालना गर्ने गरेको । संस्थाको नियमावली र प्रचलित कानूनमा उल्लेखित व्यवस्थाको अधिनमा रही सञ्चालक समितिको बैठकलाई व्यवस्थित गरिएको । आचारसंहिता पालनामा यस संस्थाको सञ्चालक समिति पूर्णरूपमा सजग रहेको जसलाई व्यवस्थित गर्न नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशानुसार सञ्चालक समितिले पालना गर्नुपर्ने आचरण सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयन गरिएको छ ।

कम्पनी ऐन, २०६३ तथा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ बमोजिम सञ्चालक समितिको बैठक समय समयमा बस्ने गरेको । सञ्चालक समितिको बैठकमा उपस्थित सञ्चालकहरू, छलफल भएको विषय र तत् सम्बन्धमा भएको निर्णयको विवरण (माईन्युट) को छुट्टै अभिलेख राख्ने गरिएको ।

सञ्चालक समितिका अध्यक्ष तथा सदस्यहरूलाई वार्षिक साधारण सभाबाट पारित भई नियमावलीमा तोकिएको सिमाभित्र रही बैठक भत्ता तथा अन्य सुविधा उपभोग गराउने गरिएको ।

त्यसैगरी, सञ्चालक समितिको काम कारवाहीलाई प्रभावकारी रूपले सञ्चालन गर्न बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ तथा नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन बमोजिम सञ्चालक समिति मातहत लेखापरीक्षण समिति, जोखिम व्यवस्थापन समिति, कर्मचारी सेवा सुविधा समिति र सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा अनुगमन समिति रहेका साथै, सञ्चालक समितिले आवश्यकताको आधारमा समय समयमा उद्देश्य तोकी अल्पअवधिका अन्य समिति/उपसमिति गठन गरी कार्यलाई व्यवस्थित गर्ने गरेको ।

नीति/नियम/निर्देशिका/कार्यविधि:

संस्थाको दैनिक कार्य सञ्चालन र व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित विभिन्न आन्तरिक नीति/नियम/निर्देशिका/कार्यविधिहरू तर्जुमा गरी सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृति लिनुपर्नेको हकमा स्वीकृति समेत लिई कार्यान्वयनमा ल्याउने गरिएको र आवश्यकता अनुसार समयानुकूल संशोधन/परिमार्जन गर्ने गरिएको । संस्थाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने सन्दर्भमा प्रवन्धपत्र तथा नियमावली, २०७१, कर्मचारी सेवा विनियमावली, २०८०, कर्जा निर्देशिका, २०७१, शाखा सञ्चालन कार्यविधि, २०७३, लघुव्यवसाय कर्जा लगानी कार्यविधि, २०७३, बचत परिचालन निर्देशिका, २०७१, कर्जा असुली कार्यविधि, २०७१, आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा निरीक्षण निर्देशिका, २०७१, व्यवस्थापन सूचना प्रणाली नीति, २०७१, आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०७२, कर्जा अपलेखन विनियमावली, २०७२, जोखिम व्यवस्थापन नीति, २०७२, निष्कृत कर्जा कार्यविधि, २०७२, खराब कर्जा असुली नीति, २०७२, ग्राहक पहिचान (KYC) सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३, सम्पत्ति तथा दायित्व व्यवस्थापन नीति, २०७३, अनिवार्य समूह तालिम निर्देशिका, २०७३, लघु उद्यम कर्जा कार्यविधि, २०७३, ग्राहक संरक्षण कोष लगानी कार्यविधि, २०७८, सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण कार्यविधि, २०७८, ग्राहक संरक्षण नीति, २०७३, संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७५, कर्मचारी कल्याण कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७२, कर्मचारीको बायोमेट्रिक (विद्युतीय) हाजिरी कार्यविधि, २०८०, उत्तराधिकारी योजना, २०८०, पारिश्रमिक निर्धारण नीति, २०८१, विपत् व्यवस्थापन तथा व्यवसाय निरन्तरता योजना, २०८१, स्तरीय कार्य-सञ्चालन विधि (एसओपी), २०८१, सूचना प्रविधि नीति, २०८१, लगायतका विभिन्न नीति, नियम, विनियम, कार्यविधि, निर्देशिकाहरूको तर्जुमा तथा आवश्यकतानुसार परिमार्जन/संशोधन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट लघुवित्त संस्थालाई जारी भएका निर्देशनहरूको साथै बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३, कम्पनी ऐन २०६३, नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन २०५८, धितोपत्र ऐन २०६३, एवं नियमनकारी निकाय नेपाल राष्ट्र बैंक, नेपाल धितोपत्र बोर्ड, नेपाल स्टक एक्सचेन्ज लि. तथा सिडिएस एण्ड क्लियरिङ लिमिटेडसँग सम्बन्धित ऐन कानून र जारी गरिएका निर्देशन तथा परिपत्रहरूको पूर्ण रुपमा परिपालना गरिएको छ । साथै, संस्थागत सुशासन कायम गर्न कर्मचारीका लागि दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्थालाई कडाइका साथ कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

त्रैमासिक/अर्द्धवार्षिक/वार्षिक लक्ष्य निर्धारण तथा कार्य सम्पादनको समीक्षा:

संस्थाको समग्र लक्ष्यको निर्धारण तथा कार्यसम्पादनको समीक्षा र मापनका लागि वार्षिक कार्य योजना सञ्चालक समितिबाट स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने गरिएको । त्यसैगरी वार्षिक योजनाका उद्देश्य प्राप्तमा सहयोग पुग्ने गरी विभाग, सञ्चालन तथा सुपरिवेक्षण कार्यालयहरूलाई लक्ष्य अनुरूप कार्यसम्पादन भए नभएको अनुगमन गर्न जिम्मेवारी दिएको र प्रत्येक त्रैमासिक अवधिमा लक्ष्य अनुरूप कार्य भए नभएको विषयमा समीक्षा गोष्ठी गरी निर्धारित लक्ष्य प्राप्त गर्न क्रियाशिल हुने गरिएको ।

निर्णयको पारदर्शिता तथा निर्णय कार्यान्वयनको अनुगमन:

संस्थाबाट हुने सेवा प्रवाह र अन्य दैनिक कार्य सञ्चालन र व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित निर्णयहरू प्रचलित कानून, नियमनकारी निकायको निर्देशन तथा संस्थाका आन्तरिक नीति/नियम/कार्यविधि भित्र रही व्यवसायिकता, पारदर्शिता तथा दूरगामी प्रभाव समेतको आधारमा यथासम्भव शीघ्रताका साथ गर्ने गरिएको । संस्थाको आन्तरिक निर्णयको जानकारी इमेल तथा आवश्यकता अनुसार अन्य माध्यमबाट दिने गरिएको । शेयरधनी/निक्षेपकर्ता/ऋणीसँग सम्बन्धित सूचनाहरू संस्थाको वेबसाइट तथा राष्ट्रियस्तरका दैनिक पत्रपत्रिकामा समेत प्रकाशित गर्ने गरिएको । सार्वजनिक चासो र सरोकारका विषयमा सूचना प्रेषित गर्न र सरोकारवालाको गुनासो सुन्न सूचना अधिकारी तथा गुनासो सुन्ने अधिकारी तोकिएको । निर्णय कार्यान्वयनको अवस्थाको अनुगमन समेत हुने गरेको ।

पदीय वा पेशागत आचरण सम्बन्धी व्यवस्था:

संस्थाको कर्मचारी सेवा विनियमावली, २०८० मा संस्थामा कार्यरत कर्मचारीको अनुशासन र आचरण सम्बन्धी व्यवस्था रहेको । कर्मचारीहरूको संरचना, पदपूर्ति, वृत्ति विकास, तालिम, तलब भत्ता तथा अन्य सुविधा, हाजिर र बिदा, आचारसंहिता लगायतका कुराहरू समेटिएको कर्मचारी सेवा विनियमावली, २०८० कार्यान्वयनमा रहेको । अनुशासन उल्लंघन गर्ने र कर्मचारीहरूले पालना गर्नुपर्ने आचरण पालना नगर्ने कर्मचारीहरूलाई कर्मचारी सेवा विनियमावली, २०८० मा भएको व्यवस्था अनुरूप अनुशासनको कारवाही गर्ने गरिएको ।

संस्थाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन बाह्य स्रोतबाट आन्तरिक लेखापरीक्षक नियुक्त गरी लेखापरीक्षण गराउने कार्य भइरहेको सो कार्य संस्थाको निरीक्षण तथा आन्तरिक लेखापरीक्षण विभागले नियमित रूपमा गर्ने गरेको । आन्तरिक लेखापरीक्षण विभागले समन्वय गरी लेखापरीक्षण गरेको प्रतिवेदन लेखापरीक्षण समिति मार्फत सञ्चालक समितिमा पेश गर्ने गरेको ।

संस्थाको जोखिम व्यवस्थापनका सम्बन्धमा नियामक निकायबाट भएका निर्देशन, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डहरूको समेत परिपालना हुने गरी जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, निर्देशिका तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको । मुख्य प्रबन्धकले नेतृत्व गरेको जोखिम व्यवस्थापन महाशाखाले जोखिमको अवस्थाको सम्बन्धमा संस्थाको उच्च व्यवस्थापन, जोखिम व्यवस्थापन समिति तथा सञ्चालक समितिलाई नियमित रूपमा जानकारी गराउने गरेको । नियामक निकायबाट जारी निर्देशनको परिपालना गर्ने गरिएको । अनुपालन जोखिम (Compliance Risk) अथवा नियम, कानूनको noncompliance का कारणबाट आउन सक्ने सम्भावित जोखिम न्यूनीकरणका लागि अनुपालन तथा जोखिम व्यवस्थापन महाशाखा स्थापना भएको । सम्पत्ति शुद्धीकरण र आतंकवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानीको पहिचान गर्ने र सो को निवारणको लागि सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा अनुगमन समितिमा विभिन्न तहमा छलफल गरी सञ्चालक समितिलाई जानकारी गराउने र नेपाल राष्ट्र बैंकमा goAML रिपोर्ट पठाउन छुटै अधिकृतलाई जिम्मेवारी दिई कार्य भइरहेको ।

वार्षिक लेखापरीक्षण र साधारण सभा:

प्रचलित कानून बमोजिम संस्थाले हरेक वर्ष नियमित रूपमा स्वतन्त्र लेखापरीक्षकबाट स्वीकृत लेखामान र नियमनकारी निकायले निर्धारण गरेको मापदण्ड अनुरूप प्रत्येक वर्ष लेखापरीक्षण गर्ने गरेको र आर्थिक वर्ष २०८०/८१ सम्मको लेखापरीक्षण सम्पन्न भईसकेको र हरेक वर्ष प्रचलित ऐन कानूनमा भएको व्यवस्था बमोजिम संस्थाको वार्षिक साधारण सभा नियमित रूपमा भइरहेको । शेरधनी तथा अन्य सरोकारवालाहरुको जानकारीका लागि वार्षिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन र अन्य वित्तीय अवस्थाको जानकारी सहितको प्रतिवेदन प्रकाशित गर्ने गरिएको । साथै उक्त प्रतिवेदनलाई संस्थाको वेबसाइटमा समेत प्रकाशित गरिएको । आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को दशौं वार्षिक प्रतिवेदन २०८२ आषाढ २८ गते बसेको वार्षिक साधारण सभाबाट पारित भएको ।

अन्य:

संस्थाले आफ्नो वेबसाइटमा संस्थाको परिचय, संस्थाको उद्देश्य, सञ्चालक समिति, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत लगायत उच्च व्यवस्थापनको नाम, सूचना अधिकारी, गुनासो सुन्ने अधिकारीको नाम र फोन नम्बर समेत राखेको । संस्थाले प्रत्येक त्रैमासिक वित्तीय विवरण राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित गरी सम्पूर्ण सरोकारवालाहरुलाई जानकारी गराउने गरेको र उक्त त्रैमासिक वित्तीय विवरण संस्थाको वेबसाइटमा समेत राखिएको । संस्थागत सुशासन सम्बन्धी वार्षिक अनुपालना प्रतिवेदन (सूचीकृत संगठित संस्थाहरुको संस्थागत सुशासन सम्बन्धी निर्देशिका २०७४ बमोजिम) वार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको ।